

نگاهی به برنامه ها و گروه های شرکت کننده در بیست و دومین جشنواره موسیقی فجر

برتری کیفیت بر کمیت

سمیه قاضی زاده

با توجه به این شعار جشنواره امسال، برتری کیفیت بر کمیت، است، چند بخش جدید به جشنواره امسال افزوده شده و همچنین نوبت اتفاقات خوبی هم داده شده است

سمیه قاضی زاده

اگرچه چند سال از برگزاری جشنواره بین المللی فیلم و تئاتر گذشت تا این که موسیقیدانان ما پادشاهان باید که چون پادشاهان است جشنواره ای برای خودش داشته باشند، اما از روزی که تصمیم گرفتند بی وقفه جشنواره را سال در آستانه جشن های انقلاب برگزار شد تا امروز که به عدد ۲۲ رسیده است. امسال بدین جشنواره موسیقی فجر از میان موسیقیدانان شناخته شده ایرانی انتخاب شده است. آنگاه که در طول چندین سال اخیر پیگیر اخبار جشنواره های جشنواره فجر برخلاف جشنواره های تئاتر و فیلم راست پنجگاه است؛ در قسمت دوم قطعات محلی موسیقی کردی و لری برای گروه نواز موسیقی تنظیم شده است که بهروز توکللی و مسعود جوانمیری به عنوان خواننده در این بخش با گروه همکاری می کنند.

گروه موسیقی غوغا: گروه موسیقی غوغا، به سرپرستی (محسن نفر) در جشنواره امسال در ۲ شب آثاری را در دستگانه ها و مایه های مختلف ورود می کند که در هر یک از این مایه ها، تصنیفی اجرا خواهد شد. این گروه ها با این است که دبیر جشنواره باید با سلامت در بی این نیتسند که حتماً باید دبیر جشنواره از فیلمسازان و کارگردانان و نویسندگان و عوامل تئاتر و سینما باشد، نخستین حرف موسیقیدانان و اعضای گروه ها این است که دبیر جشنواره باید موسیقیدان باشد. به نظر می رسد که از این نظر امسال انتظار بسیاری از گروه های موسیقی برآورده شده است و با صحبت های دبیر جشنواره در کنفرانس مطبوعاتی در مورد تفاوت در اجرای جشنواره، دل بسیاری از دست اندرکاران موسیقی گرم شده است. به هر حال احمدی رئیس دفتر موسیقی، دلایل انتخاب موسیقیدانان در تجمیع و توانایی این موسیقیدانان در سیاست گذاری و مدیریت موسیقی می داد. برهنه روشن در این زمینه گفته است: «به هر حال هر سال یک نفر باید به عنوان دبیر جشنواره فعالیت کند و امسال هم من مسئولیت را قبول کردم».

با توجه به این شعار جشنواره امسال (برتری کیفیت بر کمیت است، چند بخش جدید به جشنواره امسال افزوده شده و همچنین نوبت اتفاقات خوبی هم داده شده است تا چند سال قبل و پیش از آنکه خانه موسیقی جشن های سالانه اش را برگزار کند، جشنواره موسیقی فجر تنها جای بود که در آن موسیقیدانان ایرانی چندین و چند روز می نشستند، ساز می زدند و آواز می خواندند. اما چون جدیداً جشنواره محفل های دیگر موسیقیدانان موسیقی فجر اصلی ترین محفل موسیقی در ایران است. این اهمیت نه فقط به دلیل تعداد زیاد روزهای جشنواره و مناقشه با دیگر روزهاست بلکه تعداد زیاد تالارها، اجرای برنامه های مختلف، حضور گروه های خارجی و... را می توان از جمله این عوامل نام برد. در این دوره ۱۰ گروه بانوان، ۱۷ ایرانی، ۸ بین المللی و مسلمان، ۱۶ استاد تکنواز، ۸ کنترباس، ۶ کلاسویک، ۱۰ سخنران، ۶ فیلم از استادان موسیقی، ۲۰۰ گروه جوان و ۹۰ گروه در بخش نواحی به اجرا می پردازند که در کل ۹۷۰ هنرمند به روی صحنه می روند.

که در بخش فولکلور، ۳ قطعه محلی ایرانی اجرا می شود. برآزمیک اوهانیان در توضیح قطعات گفت: ماه بانو، تو بیو و بنیای و بینا قطعات فولکلوریک است که توسط سرگئی آقاجانیان تنظیم شده و قطعات «سالم»، اثر تلتمان، «بانس» آنچلیکوس» از سزار فرانک و آووه امرا، از باغ در بخش موسیقی کلاسیک اجرا می شود. در انتهای برنامه سرود «ایران» ساخته هوشنگ راستخیز توسط گروه کر اجرا خواهد شد.

خاجیک با بائیان و رسییتال پیانو: رسییتال پیانو و ویولین توسط خاجیک آهنگسازان معاصر با توسط گروه ارکستر سمفونیک تهران داشته باشیم. قطعه ای شهیدان خدایا ساخته «هوشنگ کاسکار»، «حماسه خوشمهر» اثری از «مجید انصاری»، «سوییت شرقی» کاری از «محمد تهرانی» و قطعه «قیه ما فی» از کیمتاس به اجرا در می آید. همچنین در کورانت رهی متشکل از خاجیک بائیان (ویولن)، ماریا ظهیر الدینی (ویولن دو)، مینم مروستی (ویولا) و آیدین احمدی نژاد (ویولنسل) که در روزهای ۱۲ و ۱۷ دی در سالن رودکی برگزار می شود، قطعاتی از موتزارت و کیمتاس اجرا می شود.

آهنگسازان ایرانی: قرار است ارکستر سمفونیک تهران در دو شب برنامه ای کاملاً متفاوت ارائه دهد و برای نخستین بار فقط آثار آهنگسازان ایرانی را اجرا می شود.

می آید. در این برنامه که با حضور هنرمندانی از فرانسه، هلند، انگلیس و کردستان عراق برگزار می شود، قطعاتی از پورناتزی ها و گنجارو آنتونیو آجرامی می شود. سرپرست گروه ششم کیخسرو پورناتزی و رهبر ارکستر پیویس فرانسی، و تدوین قطعات کلاسیک عهده تمهوت پورناتزی است.

۲- موسیقی کلاسیک
۱۳۲۴ به رهبری «تولین باغچه با» آهنگسازان ایرانی اجرا می شود. سرپرست گروه ششم کیخسرو پورناتزی و رهبر ارکستر پیویس فرانسی، و تدوین قطعات کلاسیک عهده تمهوت پورناتزی است.

از سوی دیگر خانم کرامتی علاوه بر بازگری، سفیر صلح ایران در یونسکو است و گمان می کنم حضور او در ارکستر سمفونیک تهران با وجود عنصر جوانی؛ می تواند زمینه معرفی موسیقی ایران را در دنیا فراهم کند. یکی از دغدغه های همیشه من معرفی آهنگسازان معاصر ایرانی در اجراهای مختلف به جهان بوده است و درست به دلیل همین علاقه امسال آثاری از آهنگسازان معاصر ایرانی را در برنامه خود داریم تا در طول دو شب، اجرایی متفاوت و روایتی تازه از آهنگسازان معاصر با توسط گروه ارکستر سمفونیک تهران داشته باشیم. قطعه ای شهیدان خدایا ساخته «هوشنگ کاسکار»، «حماسه خوشمهر» اثری از «مجید انصاری»، «سوییت شرقی» کاری از «محمد تهرانی» و قطعه «قیه ما فی» از کیمتاس به اجرا در می آید. همچنین در کورانت رهی متشکل از خاجیک بائیان (ویولن)، ماریا ظهیر الدینی (ویولن دو)، مینم مروستی (ویولا) و آیدین احمدی نژاد (ویولنسل) که در روزهای ۱۲ و ۱۷ دی در سالن رودکی برگزار می شود، قطعاتی از موتزارت و کیمتاس اجرا می شود.

۴- بین الملل
هنرمانی نخستین روزهای سال جدید میلادی و جشنواره فجر اجازه نداد تا امسال گروه های زیادی در این بخش شرکت کنند. اما گروهی از کشور شیلی برای نخستین بار در ایران به اجرای قطعات می پردازند. همچنین گروه هایی از هلند و اوکراین هم به صحنه می روند.

۵- جوان
سرپرستی بخش جوان جشنواره را امسال «محمدعلی گیانی نژاد» نوازنده برجسته نی ایرانی به عهده دارد. او که سرپرست ارکستر جوانان است سعی کرده خواهد بود پر از آواز جوانان پارس به رهبری اسحاق خلیصی و نگار از ارکستر موسیقی نو، به رهبری «ناصر نظر» تشکیل دهد. او تا تابستان ۸۸، ناصر نظر، رهبری این ارکستر را به احسان خلیصی واگذار کرد. ارکستر جوانان پارس از ارکستر موسیقی نو به رهبری «ناصر نظر» تشکیل داده می شود. امسال ۶ باند در روز یکشنبه ۱۷ دی ماه ساعت ۶ بعد از ظهر در تالار رودکی به اجرای برنامه خواهد پرداخت. ارکستر جوانان پارس به رهبری اسحاق خلیصی قطعه «داستان های کوتاه» ایپوس ۱۰۶، اثر ژرژ علیرضای مشایخی بر می نوازند، ارکستر نیز

بخش موسیقی بانوان جشنواره امسال در تالار فرهنگ برگزار می شود. به گفته ارفع عطریای مشایخ جشنواره موسیقی دخیلی گروه های موسیقی بانوان که در تالار رودکی به اجرای برنامه خواهند پرداخته بودند دارای صلاحیت هستند اما امسال به علت محدودیت زمانی همه آنها در جشنواره حضور ندارند.

گروه تیزریز: این گروه به سرپرستی ملیحه سعیدی و خوانندگی گروه ششگانه در جشنواره امسال با ترکیبی جدید شرکت کرده است و در روز ۱۶ دی ماه به صحنه می رود. در بخش نخست این برنامه چند تمسحیف تازه در دستگانه سه گاه و چهار مضرباز که همگی از کارهای سرپرست گروه است اجرا خواهد شد و در بخش دوم قطعات فولکلور (محلی) از مناطق مختلف کشور همچون شیراز، خراسان، لرستان، کردستان... به اجرا در می آید.

گروه یاران: این گروه در سال ۱۳۲۶ تأسیس شده است. خاطره پرورانه، به همراه گروه موسیقی «گروه یاران» روز ۱۴ دی ماه در جشنواره موسیقی فجر کنتسرت برگزار می کند. او همچون سال های قبل به همراه اقلیلیا پرتو نوازنده پیانو و نوشین عقیقی نوازنده دف این برنامه را به صحنه می برد. آواز در آصفهان، تصنیف های دل شکسته، جنگ رودکی، جریخ گروه، آنتبه لکسند، اجرای موسیقی ایرانی در خدمت آهنگسازی است.

ارکستر موسیقی ملی ایران: برنامه های ارکستر ملی در طی دوشنبه ۱۱ و ۱۲ دی ماه در تالار وحدت اجرا خواهد

گروه ریچرچ به خوانندگی پری زنگنه، گروه پریشاد به خوانندگی ریچرچ خاوتی، گروه دف نوازی نوشین عقیقی، گروه ارکیده به خوانندگی ارکیده حاجی دندی، گروه آوازه خوانندگی شهلا میلانی و نسرن ناصحی، گروه زبوار به خوانندگی زیوار شیخ الاسلامی و گروه آوای مهربانی به خوانندگی سهیلا پورگرانی در جشنواره امسال به اجرا قطعات می پردازند.

هنرستان موسیقی دختران: برگزاری کارگاه تخصصی و کنسرت پژوهشی در زمینه موسیقی کلاسیک، رسییتال پیانو، شرکت در جشنواره موسیقی فجر و برگزاری کنسرت سالیانه از جمله برنامه های هنرستان موسیقی دختران است. در بخش بانوان جشنواره موسیقی امسال، گروه کر هنرستان به رهبری شهلا میانی شرکت خواهد کرد

۷- ملل مسلمان
در بخش ملل مسلمان هنرمندانی از کشورهای اسلامی جهان به اجرای برنامه خواهند پرداخت که هنرمندان ایرانی از جمله هنرمندانی هستند که در این بخش اجرای موسیقی لسان در جشنواره امسال بر عهده می پردازند. همچنین در کنار هنرمندان ایرانی گروه های «محمد مازنی، پاکستان، تاجیکستان و آذربایجان» در جشنواره امسال حضور دارند.

۸- سخنرانی
در این بخش علاوه بر سخنرانی استادان پژوهشگران موسیقی ایران، پیرامون موسیقی داخلی و خارجی پژوهشی زنده یا ضبط شده هم ارائه می شود. همچنین به این امید که منابع عالی، تسهیلات و امکانات لازم برای جشنواره از طریق نگاه های اقتصادی فراهم شود. البته در این میان تعدادی شرکت نیز به عنوان مسئولیت گذاران جزء جشنواره دارند که ممکن است در اقامت مهمانان خارجی، بلیت های هواپیما، پذیرایی مهمانان و... کمک کنند که جزو اسپانسرهای گروه محسوب می شوند. گذاشتن نام و آرم شرکت ها در تبلیغات محیطی، پوسترها و بلیت های بسترهای ارتباطی و حتی موسیقی های شرکت واحد از اقدام هایی است که برای رسیدن به این هدف در نظر گرفته شده است. از شرکت های داخلی و حتی خدماتی مثل بانک ها و بیمه ها و مراکز فرهنگی خواسته ایم که در این راه به ما کمک کنند.

۱۲- اسپانسر
امسال اتفاق دیگر جشنواره موسیقی ایران را شاید بتوان گفت اسپانسرهای مالی جشنواره نیز دانست. در جشنواره امسال اسپانسرهای ج و ج به همراه الف، ب و ج فعالیت خواهند داشت. فاضل جمشیدی، مدیر کمیت تبلیغات و بازرگانی جشنواره، در این باره می گوید: «برای جذب منابع به کمک مستقیم با اسپانسر وارد مذاکره شدیم به این امید که منابع عالی، تسهیلات و امکانات لازم برای جشنواره از طریق نگاه های اقتصادی فراهم شود. البته در این میان تعدادی شرکت نیز به عنوان مسئولیت گذاران جزء جشنواره دارند که ممکن است در اقامت مهمانان خارجی، بلیت های هواپیما، پذیرایی مهمانان و... کمک کنند که جزو اسپانسرهای گروه محسوب می شوند. گذاشتن نام و آرم شرکت ها در تبلیغات محیطی، پوسترها و بلیت های بسترهای ارتباطی و حتی موسیقی های شرکت واحد از اقدام هایی است که برای رسیدن به این هدف در نظر گرفته شده است. از شرکت های داخلی و حتی خدماتی مثل بانک ها و بیمه ها و مراکز فرهنگی خواسته ایم که در این راه به ما کمک کنند».

۹- تکنوازی
در بخش کنوازی استادانی چون «علی اکبر شکرچی» با ساز «کمانچه»، «محسن نفر» - ساز تارم و «داریوش پیر» - تیارک» - تار به اجرای برنامه موسیقی